

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

О. А. Кузнецова

27 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА
З ПРАКТИКУМОМ

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітня програма: «Початкова освіта»

2020 – 2021 навчальний рік

РОЗРОБНИК: Дрозд Олена Володимирівна, старший викладач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук (Дрозд О.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д. психол. н., професор Яблонський А.І.

«26» серпня 2020 р.

Анотація дисципліни

Мета дисципліни: ознайомити студентів із основними творами, що входять у коло дитячого читання; збагатити активний словник студентів і свідоме засвоєння основ граматичної будови рідної мови; виробити у майбутніх учителів вміння самостійно аналізувати твори дитячої літератури; навчити досконало володіти знаннями фонетичної, лексичної граматичної системи української мови, мати доступ до джерел української духовності, культури, можливість постійно збагачувати духовне життя.

Завдання курсу: засвоїти особливості української і зарубіжної дитячої літератури; підвищити культуру мовлення студентів, виробити у подальшому орфографічну і пунктуаційну компетенції; усвідомити вплив історії на розвиток дитячої художньої літератури; ознайомитись із творчістю українських письменників різних історико-літературних періодів, які писали для дітей; розвивати естетичні смаки, інтерес до художнього слова, до духовної спадщини народу, формувати вербальний інтелект для роботи в професійній сфері.

Дисципліна передбачає 9 кредитів ECTS, вивчається в 1 семестрі, форма контролю – залік. Мова викладання – українська.

Умовами зарахування предмета є: контрольні роботи, індивідуально-творчий проєкт, творчі завдання, самостійна робота, наукове дослідження, наукова стаття, ділова гра, дебати.

Ключові слова: *дитяча література, літературний процес, жанр, фонетика, граматики, орфоєпія, пунктуація, фольклор, байка.*

ABSTRACT

The purpose of the discipline: to acquaint students with the main works that are part of children's reading; to enrich students' active vocabulary and conscious mastering of the basics of grammatical structure of the native language; to develop in future teachers the ability to independently analyze works of children's literature; to learn to master the knowledge of the phonetic, lexical grammatical system of the Ukrainian language, to have access to the sources of Ukrainian spirituality, culture, the opportunity to constantly enrich the spiritual life.

Objectives of the course: to learn the features of ukrainian and foreign children's literature; to improve the culture of students' speech, to develop further spelling and punctuation competencies; to realize the influence of history on the development of children's fiction; to get acquainted with the works of ukrainian writers of different historical and literary periods who wrote for children; to develop aesthetic tastes, interest in the artistic word, in the spiritual heritage of the people, to form verbal intelligence for work in the professional sphere.

The discipline provides 9 ects credits, is studied in 1 semester, the form of control is an exam. the language of instruction is ukrainian.

The conditions for enrollment in the subject are: tests, individual creative project, creative tasks, independent work, research, scientific article, business game, debate.

Key words: *children's literature, literary process, genre, phonetics, grammar, orthoepy, punctuation, folklore, fable.*

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 270		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		60 год.	
		Самостійна робота	
		180 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (25%/75%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 270		1-й	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		10 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		246 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 14 год. – аудиторні заняття, 106 год. – самостійна робота (10%/90%).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Дитяча література та сучасна українська мова з практикумом» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: аналіз творів дитячої літератури і знання мовно-літературних норм української мови.

Міждисциплінарні зв'язки: «Дитяча література та сучасна українська мова з практикумом» тісно пов'язана з такими предметами, як: «Педагогіка», «Дидактика початкової освіти», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати:

1. 1. **Мета:** ознайомити студентів із основними творами, що входять у коло дитячого читання; виробити у майбутніх учителів вміння самостійно аналізувати твори дитячої літератури; навчити студентів досконало володіти знаннями фонетичної, лексичної граматичної системи мови, сприяти підвищенню культури мовлення, виробленню і дальшому удосконаленню їх орфографічних і пунктуаційних навичок.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- засвоїти особливості української і зарубіжної дитячої літератури;
- усвідомити вплив історії на розвиток дитячої художньої літератури;
- ознайомитись із творчістю українських письменників різних історико-літературних періодів, які писали для дітей;
- системно засвоїти матеріал фонетичного, лексичного та граматичного мовних рівнів;
- розвивати у студентів вміння сприймати літературний твір для дітей як явище мистецтва слова;
- формувати гуманістичний світогляд, збагачувати духовний світ студента, утверджувати загальнолюдські морально-етичні орієнтири;
- виробляти вміння компетентно орієнтуватися в інформаційному (зокрема літературному) просторі, застосовувати здобуті знання у своїй професійній діяльності.

Навчальна дисципліна складається з 9-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	навички креативного мислення, набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій у галузі початкової освіти
ПРН 2	уміння до імплементації законодавчих та нормативно-правових актів у галузі початкової освіти

ПРН 3	уміння творчо-критично мислити з дотриманням норм і правил інтелектуальної власності
ПРН 4	уміння працювати в міжнародному середовищі, виявляючи толерантне ставлення до інших культур
ПРН 5	навички досконалого володіння різними стилями (офіційно-діловий, науковий, художній) українською мовою як державною та іноземною на необхідному професійному рівні
ПРН 6	уміння формулювати педагогічно-наукову задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку
ПРН 7	уміння приймати управлінські рішення у галузі дошкільної та початкової освіти
ПРН 8	уміння організації дослідно-експериментальної та дослідницької роботи у сфері освіти та представляти її результати передусім у власних публікаціях
ПРН 9	уміння встановлювати співвідношення ролі культури, науки в розвитку цивілізації і пов'язаних з цим сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію
ПРН 10	уміння аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик
ПРН 11	уміння аналізувати сучасні освітні технології: сутність, завдання, класифікація, практична значущість; методику організації індивідуальної, фронтальної, групової форми роботи з учнями; нетрадиційні методи і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; вимоги до організації різних видів занять
ПРН 12	уміння здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання, як складовою психолого-педагогічної компетентності вчителя
ПРН 13	уміння використовувати інтерактивні методи викладання; розв'язувати психолого-педагогічні ситуації
ПРН 14	уміння переносити знання у власний педагогічний досвід; критично аналізувати різні педагогічні теорії навчання та виховання, давати самостійну оцінку різноманітним явищам педагогічної теорії і практики
ПРН 15	уміння застосовувати у практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій, використовувати елементи інноваційних методик під час викладання дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

- Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти певними мовними.

- Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

- Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

- Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підходові до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

II. Фахові:

Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей, визначених Держстандартом, задля усвідомлення їхньої реалізації в освітній галузі загалом та окремих змістових лініях. Здатність до застосування лінгвістичних та літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу навчання мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складовими філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід'ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей

Тема 1. Теорія дитячої літератури. Архаїчні тексти для дітей. Дитяча література як невід'ємна складова всієї літератури. Поняття «дитяча література». Джерела і функції дитячої літератури. Ознаки дитячої літератури.

Тема 2. Усна народна творчість для дітей. Усна народна творчість для дітей. Основні поняття. Дитячий фольклор (колискові пісні, забавлянки та примовлянки, чукикали, дитячі заклички). Ігровий фольклор (лічилки, народні дитячі ігри, дражнили, мирилки, небилиці, дитячі співаночки). Календарно-обрядова поезія для дітей (веснянки, купальські пісні, петрівчанські пісні, жниварські пісні, колядки та щедрівки тощо). Дитяча пареміографія (приказки, прислів'я, загадки, скоромовки тощо).

Тема 3. Народна казка як особливий жанр дитячого фольклору. Поняття про казку та її походження. Українська народна казка: специфіка жанру. Функції казки. Вплив казки на дитину. Народна казка та літературна казка: порівняльний аналіз. Казки народів світу.

Тема 4: Міфологія як джерело дитячої літератури. Біблійні мотиви як визначальний фактор становлення літератури для дітей. Поняття «міф», «міфологія». Специфічні ознаки міфу. Давньогрецька міфологія у дитячому читанні. Слов'янська міфологія у дитячому читанні. Біблія як важлива складова дитячої літератури. Структура Біблії. Старий Заповіт. Новий Заповіт. Євангеліє. Притча. Біблія для дітей. Біблійні міфи в контексті шкільної програми.

Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)

Тема 5. Давня українська література у дитячому читанні (XI - ХУІІІ ст.)

Українська література доби Київської Русі. Історія розвитку книгописання й книгодрукування. Легенди давнього письменства. Творчий спадок В. Мономаха «Повчання Володимира Мономаха дітям». Творча спадщина І. Г. Вишенського, Л. Барановича, К. Зіновієва у дитячому читанні. Творча спадщина Г. Сковороди у дитячому читанні.

Тема 6. Нова українська література для дітей (кінець ХУІІІ ст. - перша половина ХІХ століття) Нова українська література. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Значення «Енеїди» І. Котляревського для розвитку української дитячої літератури. Жанр байки. Байки П. Гулака-Артемовського, Л. Боровиковського. Сувора правда життя в

поезії Т. Шевченка. Розкриття теми украденого дитинства. Пейзажна лірика Т. Шевченка. Її роль у вихованні в дітей поетичного сприйняття світу й розуміння краси рідної природи. Байки Є. Гребінки у дитячому читанні. Байки Л. Глібова для дітей. Твори С. Руданського для дітей.

Тема 7. Українська література для дітей (друга половина XIX століття) Українська література другої половини XIX століття. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Періодичні видання для дітей другої половини XIX століття. Іван Франко як дитячий письменник. Літературно-критичні статті: «Байка про байку», «Женщина-мати», «Народні школи та їх потреби». Збірка «Коли ще звірі говорили». Марко Вовчок як основоположник української дитячої прози. Казки «Ведмідь», «Дев'ять братів в десята сестриця Галя». Внесок Бориса Грінченка у розвиток української дитячої літератури.

Тема 8. Українська література для дітей (друга половина XIX століття) Художній аналіз творчого доробку Олени Пчілки для дітей. Михайло Коцюбинський як майстер художнього зображення психології дитини. Цикл «П'ять казочок». Оповідання «Ялинка», «Маленький грішник». Ідейно-тематичний аналіз творчого доробку Лесі Українки для дітей. Поетична творчість Л. Українки для дітей. Казки «Біда навчить», «Лілея», «Казка про Оха-чудотворця».

Кредит 3. Українська література для дітей (кінець XIX - XX ст.)

Тема 9. Українська література для дітей (кінець XIX століття - перша чверть XX століття)

Українська дитяча література XX століття. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Тематичне різноманіття поетичних, драматичних і прозових творів для дітей. Творчість О. Олесь. Творчий доробок В. Винниченка для дітей. Твори С. Васильченка для дітей. Оповідання Майка Йогансена для дітей.

Тема 10. Українська література для дітей (перша половина XX століття) Творчість Марійки Підгірянки. Збірки поезій для дітей «Відгук душі», «Малий Василько», «Вертеп», «Зайчик і Лисичка» «Ганнуся», «Гірські квіти» Твори А. Лотоцького, Ю. Будяка, Р. Завадовича, К. Перелісної для дітей.

Тема 11. Творчість шістдесятників для дітей Творчий доробок М. Вінграновського для дітей. Дитячі вірші та збірка «Бузиновий цар» Ліни Костенко. Жанрове і тематичне розмаїття творів Василя Симоненка для дітей. «Казка про Дурила», «Цар Плаксі́й і Лоскотон», «Подорож у країну Навпаки». Морально-етичні проблеми у прозі Гр. Тютюнника («Дивак», «На згарищі»).

Тема 12. Українська література для дітей (друга половина XX століття) Українська дитяча література кінця XX – початку XXI ст. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Творчість Є. Гуцала, В. Нестайка. Дитяча література в контексті сучасного літературного процесу. Творчість І. Андрусяка, Зірки Мензатюк, О. Ільченка. Дитячі періодичні видання зазначеного періоду.

Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)

Тема 13. Зарубіжна дитяча література XVII - XIX століть. Зарубіжна дитяча література XVII - XIX століть. Поняття про літературну казку. Казки Шарля Перро, братів Грімм, Е.-Т.А. Гофмана, В. Гауфа. Творчість Г. К. Андерсена. Особливості казок Г. К. Андерсена.

Тема 14. Зарубіжна дитяча література (XX століття) Популярність твору Льюїса Керролла «Аліса в Країні Чудес». Осуд егоїзму в казці О. Уайльда «Велетень-себелюбець». Добро і зло в казці Р. Кіплінга «Ріккі-Тіккі-Таві». Твори Д. Родарі в дитячому читанні. Гуманістичний та моральний зміст казки Карла Коллоді «Пригоди Піноккіо».

Тема 15. Твори для дітей письменників світу XX-XXI століть Твори для дітей письменників світу XIX-XXI століть. Творчість В. Гюго, Дж. Лондона. З. Топеліуса, А. Ліндгрена, Б. Немцової, Дж. Ролінг, Дж. Р. Толкіна, А. Мілна.

Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-XXI ст.)

Тема 16. Російська дитяча література XIX століття Російська дитяча література XIX століття. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Творчість О. Пушкіна, Л. Толстого, П. Єршова, К. Ушинського для дітей.

Тема 17. Російська література для дітей XX - XXI століть Російська література для дітей XX – XXI століть. Проза і поезія означеного періоду. Тематика і проблематика творів. Творчість М. Носова, К. Чуковського, А. Барто, С. Міхалкова, С. Маршака.

Кредит 6. Новітня українська література для дітей (XXI століття)

Тема 18. Новітня література для дітей (XXI століття) Українська дитяча література XXI століття. Особливості розвитку дитячої літератури зазначеного періоду. Дитячі письменники та їхня творчість цього періоду.

Тема 19. Новітня література для дітей (дитячі періодичні видання)
Дитяча періодика ХХ століття. Періодичні видання для дітей ХХІ століття. Зміст та оформлення дитячих журналів. Проблеми та перспективи української періодики для дітей.

Тема 20. Твори для дітей митців української діаспори Творча спадщина для дітей Спиридона Черкасенка. Іван Багряний у дитячому читанні. Казка «Телефон». Творчість Катерини Перелісної для дітей. Казки Віри Вовк для дітей. Леся Храплива-Щур та її твори для дітей. Творчість Леоніда Полтави для дітей.

Кредит 7. Фонетика. Фонологія.

Тема 21. Взаємодія стилів в історії української літературної мови. Предметі завдання фонетики. Зв'язок фонетики з іншими розділами мовознавства. Звуки і склади як фонетичні одиниці. Склади відкриті і закриті, наголошені і ненаголошені. Закономірності складоподілу в українській мові. Наголос силовий і музикальний, вільний і постійний. Характер українського наголошення. Наголос як засіб вираження лексичного і граматичного значення слів.

Тема 22. Мовний апарат. Робота мовних органів при утворенні голосних і приголосних звуків. Фізіолого-артикуляційний, акустичний і лінгвістичний аспекти вивчення мовних звуків. Голосні звуки, їх класифікація за горизонтальним рухом язика, ступенем підняття язика до піднебіння та участю губ.

Тема 23. Приголосні звуки, їх класифікація за участю голосу і шуму (сонорні, шумні, дзвінкі, глухі за місцем утворення (губні, передньоязикові, середньоязикові, задньоязикові, горлові за способом творення (проривні, фрикативні, африкати). Співвідносність приголосних за дзвінкістю/глухістю, акустичні пари дзвінких/глухих приголосних приголосні, що не мають співвідносного акустичного парного. Співвідносність приголосних за твердістю/м'якістю. Історична довідка про ствердіння губних і шиплячих приголосних. Асиміляція приголосних.

Кредит 8. Орфоепія. Графіка й орфографія

Тема 24. Орфоепія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови. Значення орфоепічних норм, причини їх порушення. Основні правила української вимови вимова голосних і приголосних звуків у різних позиціях,

вимова звукосполучень. Вимова слів, засвоєних з інших мов. Посібники з орфоєпії української мови.

Тема 25. Наголошування слів в українській мові. Графіка як вчення про систему знаків, що забезпечують передачу звукової мови на письмі, і про звукове значення букв. Історія письма. Неалфавітні види письма. Кирилиця. Український алфавіт, його писана та друкована форми. Співвідношення між буквами і звуками української мови.

Тема 26. Українська орфографія та її принципи фонетичний, морфологічний, історичний (традиційний, смисловий). Написання слів разом, окремо, через дефіс. Вживання великої букви. Правопис найуживаніших префіксів і суфіксів. Правила переносу слів із рядка в рядок. Фонетичні і морфологічні основи переносу слів. Орфографічні і технічні правила переносу.

Кредит 9. Лексикологія

Тема 27. Предмет і завдання лексикології української мови. Словникове багатство української мови. Слово і поняття. Значення слова як лексичної одиниці. Повнозначні і неповнозначні слова. Багатозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Типи переносних значень метафора, метонімія, синекдоха. Синоніми. Типи синонімів. Синонімічний ряд. Синонімія і багатозначність. Антоніми, типи антонімів. Стилїстична роль антонімів.

Тема 28. Граматика. Морфеміка. Словотвір. Граматика як наука. Розділи граматики (морфологія, синтаксис, їх основні структурні компоненти. Граматичні значення слів в українській мові у співвідношенні з лексичним. Способи та мовні засоби вираження граматичних значень в українській мові. Граматична форма слова і граматична категорія. Предметі завдання морфології. Морфологічна будова слова. Поняття про морфему. Основні типи морфем. Кореневі і афіксальні морфеми. Морфеми з вільним і зв'язаним значенням. Омонімічні і синонімічні морфеми.

Тема 30. Складне речення. пряма і непряма мова. Пунктуація

Поняття про складне речення як про як про змістовну, структурну та інтонаційну єдність. Відмінність складних речень від простих у будові. Засоби вираження зв'язку між частинами складного речення сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок розміщення частин. Сурядний і підрядний зв'язок у складному реченні. Безсполучниковий зв'язок між частинами складного речення. Типи складного речення.

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей						
Тема 1. Дитяча література як частина масової культури і культурний феномен	8	2	2			4
Тема 2. Історичний аспект розвитку дитячої літератури. Дитяча література як складова літературного процесу	8	2	2			4
Тема 3. Народна казка як особливий жанр дитячого фольклору.	10		2			8
Тема 4. Міфологія як джерело дитячої літератури.	8	2	2			4
Разом за кредитом 1	34	6	8			20
Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)						
Тема 1. Давня українська література у дитячому читанні (XI - XVIII ст.)	8	2	2			4
Тема 2. Нова українська література для дітей (кінець XVIII	8	2	2			4

ст. – перша половина XIX століття)						
Тема 3. Українська література для дітей (друга половина XIX століття)	8		2			6
Тема 4. Українська література для дітей (друга половина XIX століття)	8		2			6
Разом за кредитом 2	32	4	8			20
Кредит 3. Українська література для дітей (кінець XIX - XX ст.)						
Тема 1. Українська література для дітей (кінець XIX століття - перша чверть XX століття)	8		2			6
Тема 2. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	8	2	2			4
Тема 3. Творчість шістдесятників для дітей	8		2			6
Тема 4. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	8	2	2			4
Разом за кредитом 3	32	4	8			20
Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)						
Тема 1. Зарубіжна дитяча література XVII – XIX століть.	10		2			8
Тема 2. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	8	2	2			4

Тема 3. Твори для дітей письменників світу ХХ-ХХІ століть	10		2			8
Разом за кредитом 4	28	2	6			20
Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники ХІХ-ХХІ ст.)						
Тема 1. Російська дитяча література ХІХ століття	10		2			8
Тема 2. Російська література для дітей ХХ - ХХІ століть	14	2	2			10
Тема 3. Михайло Коцюбинський як майстер художнього зображення психології дитини.	4		2			2
Разом за кредитом 5	28	2	6			20
Кредит 6. Новітня українська література для дітей (ХХІ століття)						
Тема 1. Новітня література для дітей (ХХІ століття)	12	2	2			8
Тема 2. Новітня література для дітей (дитячі періодичні видання)	6		2			4
Тема 3. Твори для дітей митців української діаспори	10		2			8
Разом за кредитом 6	28	2	6			20
Кредит 7. Фонетика. Фонологія						
Тема 1. Взаємодія	10	2	2			6

стилів в історії української літературної мови						
Тема 2. Мовний апарат.	6	2	2			2
Тема 3. Приголосні звуки, їх класифікація	14		2			12
Разом за кредитом 7	30	4	6			20
Кредит 8. Орфоепія. Графіка й орфографія						
Тема 1. Орфоепія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.	12	2	2			8
Тема 2. Наголошування слів в українській мові.	12		2			10
Тема 3. Українська орфографія та її принципи	6	2	2			2
Разом за кредитом 8	30	4	6			20
Кредит 9. Лексикологія						
Тема 1. Предмет і завдання лексикології української мови.	10		2			8
Тема 2. Граматика. Морфеміка. Словотвір.	8	2	2			4
Тема 30. Складне речення. Пряма і непряма мова. Пунктуація	10		2			8
	28	2	6			20
Всього	270	30	60			180

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей						
Тема 1. Теорія дитячої літератури. Архаїчні тексти для дітей.	14	2	2			10
Тема 2. Усна народна творчість для дітей.	4					4
Тема 3. Народна казка як особливий жанр дитячого фольклору.	6					6
Тема 4. Міфологія як джерело дитячої літератури.	12	2				10
Разом за кредитом 1	36	4	2			30
Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)						
Тема 1. Давня українська література у дитячому читанні (XI - XVIII ст.)	8					8
Тема 2. Нова українська література для дітей (кінець ХУІІІ ст. – перша половина ХІХ століття)	6					6

Тема 3. Українська література для дітей (друга половина XIX століття)	8		2			6
Тема 4. Українська література для дітей (друга половина XIX століття)	12		2			10
Разом за кредитом 2	34		4			30
Кредит 3. Українська література для дітей (кінець XIX - XX ст.)						
Тема 1. Українська література для дітей (кінець XIX століття - перша чверть XX століття)	8		2			6
Тема 2. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	8	2				6
Тема 3. Творчість шістдесятників для дітей	8					8
Тема 4. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	10		2			8
Разом за кредитом 3	34	2	4			28
Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)						
Тема 1. Зарубіжна дитяча література XVII – XIX століть.	10					10
Тема 2. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	10	2				8
Тема 3. Твори для дітей письменників	12		2			10

світу XX-XXI століть						
Разом за кредитом 4	32	2	2			28
Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-XXI ст.)						
Тема 1. Російська дитяча література XIX століття	14					14
Тема 2. Російська література для дітей XX - XXI століть	14					14
Разом за кредитом 5	28					28
Кредит 6. Новітня українська література для дітей (XXI століття)						
Тема 1. Новітня література для дітей (XXI століття)	10					10
Тема 2. Новітня література для дітей (дитячі періодичні видання)	10					10
Тема 3. Твори для дітей митців української діаспори	8					8
Разом за кредитом 6	28					28
Кредит 7. Фонетика. Фонологія.						
Тема 1. Взаємодія стилів в історії української літературної мови	10					10
Тема 2. Мовний	8					8

апарат.						
Тема 3. Приголосні звуки, їх класифікація	10					10
Разом за кредитом 7	28					28
Кредит 8. Орфоепія. Графіка й орфографія						
Тема 1. Орфоепія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.	12	2				10
Тема 2. Наголошування слів в українській мові.	8					8
Тема 3. Українська орфографія та її принципи	10					10
Разом за кредитом 8	30	2				28
Кредит 9. Лексикологія						
Тема 1. Предмет і завдання лексикології української мови.	16					16
Тема 2. Граматика. Морфеміка. Словотвір.	10					10
Тема 30. Складне речення. пряма і непряма мова. Пунктуація	12		2			10
	38		2			36
Всього	270	10	14			264

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей</i>		
1.	Тема 1. Дитяча література як частина масової культури	2
2.	Тема 2. Історичний аспект розвитку дитячої літератури	2
3.	Тема 3. Міфологія як джерело дитячої літератури.	2
<i>Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)</i>		
4.	Тема 4. Література для дітей (XI – XIX ст.)	2
5.	Тема 5. Нова українська література для дітей (кінець XVIII ст. – перша половина XIX століття)	2
<i>Кредит 3. Українська література дітей (кінець XIX - XX ст.)</i>		
6.	Тема 6. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	2
7.	Тема 7. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	2
<i>Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)</i>		
8.	Тема 8. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	2
<i>Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-XXI ст.)</i>		
9.	Тема 9. Російська література для дітей XX - XXI століть	2
<i>Кредит 6. Новітня українська література для дітей (XXI століття)</i>		
10.	Тема 10. Новітня література для дітей (XXI століття)	2
<i>Кредит 7. Фонетика. Фонологія</i>		
11.	Тема 11. Взаємодія стилів в історії української літературної мови.	2
12.	Тема 12. Мовний апарат. Робота мовних органів при утворенні голосних і приголосних звуків.	2
<i>Кредит 8. Орфоенія. Графіка й орфографія</i>		
	Тема 13. Орфоенія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.	2
	Тема 14. Українська орфографія та її принципи фонетичний, морфологічний, історичний	2
<i>Кредит 9. Лексикологія</i>		
	Тема 15. Граматика. Морфеміка. Словотвір.	2
Всього:		30

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей</i>		
1.	Тема 1. Дитяча література як частина масової культури	2
2.	Тема 2. Історичний аспект розвитку дитячої літератури	
3.	Тема 3. Міфологія як джерело дитячої літератури.	
<i>Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)</i>		
4.	Тема 4. Література для дітей (XI – XIX ст.)	
5.	Тема 5. Нова українська література для дітей (кінець XVIII ст. – перша половина XIX століття)	
<i>Кредит 3. Українська література дітей (кінець XIX - XX ст.)</i>		
6.	Тема 6. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	
7.	Тема 7. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	2
<i>Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)</i>		
8.	Тема 8. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	2
<i>Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-XXI ст.)</i>		
9.	Тема 9. Російська література для дітей XX - XXI століть	
<i>Кредит 6. Новітня українська література для дітей (XXI століття)</i>		
10.	Тема 10. Новітня література для дітей (XXI століття)	
<i>Кредит 7. Фонетика. Фонологія</i>		
11.	Тема 11. Взаємодія стилів в історії української літературної мови.	
12.	Тема 12. Мовний апарат. Робота мовних органів при утворенні голосних і приголосних звуків.	2
<i>Кредит 8. Орфоенія. Графіка й орфографія</i>		
Тема 13. Орфоенія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.		
Тема 14. Українська орфографія та її принципи фонетичний, морфологічний, історичний		
<i>Кредит 9. Лексикологія</i>		
Тема 15. Граматика. Морфеміка. Словотвір.		2
Всього:		10

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

Назва теми	Кількість год.
Тема 1. Дитяча література як культурний феномен.	2
Тема 2. Дитяча література як складова літературного процесу	2
Тема 3. Фольклор народів світу. Казки	2
Тема 4. Структурні компоненти аналізу художнього твору	2
Тема 5. Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки	2
Тема 6. Народні пісні для дітей	2
Тема 7. Зарубіжна дитяча література XVII –XIX століття	2
Тема 8. Василь Сухомлинський як дитячий письменник	2
Тема 9. Джанні Родарі – основоположник нової італійської літератури	2
Тема 10. Біблійні мотиви як визначальний фактор становлення літератури для дітей.	2
Тема 11. Творча спадщина Г. Сковороди у дитячому читанні.	2
Тема 12. Суворая правда життя в поезії Т. Шевченка.	2
Тема 13. Байки Л. Глібова для дітей.	2
Тема 14. Твори С. Руданського для дітей	2
Тема 15. Іван Франко як дитячий письменник.	2
Тема 16. Марко Вовчок як основоположник української дитячої прози.	2
Тема 17. Внесок Бориса Грінченка у розвиток української дитячої літератури.	2
Тема 18. Михайло Коцюбинський як майстер художнього зображення психології дитини.	2
Тема 19. Поетична творчість Л. Українки для дітей.	2
Тема 20. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	2
Тема 21. Творчість шістдесятників для дітей	2
Тема 22. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	2
Тема 23. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	2
Тема 24. Новітня література для дітей (XXI століття)	2
Тема 25. Фонетика. Фонологія.	2
Тема 26. Мовний апарат.	2
Тема 27. Орфоепія. Графіка й орфографія	2
Тема 28. Українська орфографія та її принципи	2
Тема 29. Лексикологія	2

Тема 30. Складне речення. Пряма і непряма мова. Пунктуація	2
Всього:	60

Заочна форма навчання

Назва теми	Кількість год.
Тема 1. Дитяча література як культурний феномен.	2
Тема 2. Фольклор народів світу. Казки	2
Тема 3. Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки	2
Тема 4. Василь Сухомлинський як дитячий письменник	2
Тема 5. Українська література для дітей (перша половина ХХ століття)	2
Тема 6. Зарубіжна дитяча література (ХХ століття)	2
Тема 7. Фонетика. Фонологія. Орфографія. Лексикологія.	2
Всього:	14

6. Самостійна робота Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей</i>		
1.	Тема 1. Дитяча література як частина масової культури	10
2.	Тема 2. Історичний аспект розвитку дитячої літератури	5
3.	Тема 3. Міфологія як джерело дитячої літератури.	5
<i>Кредит 2. Література для дітей (ХІ - ХІХ ст.)</i>		
4.	Тема 4. Література для дітей (ХІ – ХІХ ст.)	10
5.	Тема 5. Нова українська література для дітей (кінець ХVІІІ ст. – перша половина ХІХ століття)	10
<i>Кредит 3. Українська література дітей (кінець ХІХ - ХХ ст.)</i>		
6.	Тема 6. Українська література для дітей (перша половина ХХ століття)	10
7.	Тема 7. Українська література для дітей (друга половина ХХ століття)	10
<i>Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець ХІХ - ХХ ст.)</i>		
8.	Тема 8. Зарубіжна дитяча література (ХХ століття)	20

Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-XXI ст.)		
9.	Тема 9. Російська література для дітей XX - XXI століть	20
Кредит 6. Новітня українська література для дітей (XXI століття)		
10.	Тема 10. Новітня література для дітей (XXI століття)	20
Кредит 7. Фонетика. Фонологія		
11.	Тема 11. Взаємодія стилів в історії української літературної мови.	10
12.	Тема 12. Мовний апарат. Робота мовних органів при утворенні голосних і приголосних звуків.	10
Кредит 8. Орфоенія. Графіка й орфографія		
Тема 13. Орфоенія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.		10
Тема 14. Українська орфографія та її принципи фонетичний, морфологічний, історичний		10
Кредит 9. Лексикологія		
Тема 15. Граматика. Морфеміка. Словотвір.		20
Всього:		180

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Вступ до предмета. Дитяча література як невід’ємна складова української літератури. Архаїчні тексти для дітей		
1.	Тема 1. Дитяча література як частина масової культури	10
2.	Тема 2. Історичний аспект розвитку дитячої літератури	10
3.	Тема 3. Міфологія як джерело дитячої літератури.	10
Кредит 2. Література для дітей (XI - XIX ст.)		
4.	Тема 4. Література для дітей (XI – XIX ст.)	15
5.	Тема 5. Нова українська література для дітей (кінець XVIII ст. – перша половина XIX століття)	15
Кредит 3. Українська література дітей (кінець XIX - XX ст.)		
6.	Тема 6. Українська література для дітей (перша половина XX століття)	20
7.	Тема 7. Українська література для дітей (друга половина XX століття)	8
Кредит 4. Зарубіжна дитяча література (кінець XIX - XX ст.)		
8.	Тема 8. Зарубіжна дитяча література (XX століття)	28
Кредит 5. Зарубіжна література для дітей (російські письменники XIX-		

<i>XXI ст.)</i>		
9.	Тема 9. Російська література для дітей ХХ - ХХІ століть	28
Кредит 6. Новітня українська література для дітей (ХХІ століття)		
10.	Тема 10. Новітня література для дітей (ХХІ століття)	28
Кредит 7. Фонетика. Фонологія		
11.	Тема 11. Взаємодія стилів в історії української літературної мови.	18
12.	Тема 12. Мовний апарат. Робота мовних органів при утворенні голосних і приголосних звуків.	10
Кредит 8. Орфоенія. Графіка й орфографія		
Тема 13. Орфоенія як розділ мовознавства і система правил літературної вимови.		10
Тема 14. Українська орфографія та її принципи фонетичний, морфологічний, історичний		18
Кредит 9. Лексикологія		
Тема 15. Граматика. Морфеміка. Словотвір.		36
		Всього: 264

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Індивідуально-творчий проєкт: «Конспект інноваційного заняття з літературного читання»
2. Творчі завдання
3. Самостійна робота
4. Наукове дослідження, наукова стаття

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна

робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре:**

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 4 крд.

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Лекції з використанням дидактичного матеріалу, психологічного інструментарію, мультимедійного проектора, схем, метод проектів, ділові, рольові, ситуативні ігри, психологічний тренінг, фільм-аналіз.

12. Рекомендована література

Базова

1. Богданець-Білоskalенко Н.І. Українська дитяча література. Маловідомі твори українських письменників II половини XIX ст. – I половини XX ст.: навч. посіб. / Н.І. Богданець-Білоskalенко. Вид. 3-є, допов. і перероб. К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. 108 с.

2. Велика хрестоматія для читання в дитячому садку. К.: Махаон-Україна, 2010. 360 с.
3. Зарубіжна література для дітей: хрестоматія./ упоряд.: А. І. Мовчун. К.: Арій, 2011. 592с.
4. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва : Підручник / Тетяна Качак. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
5. Качак Т.Б. Зарубіжна література для дітей : підручник / Т.Б.Качак, Л.М. Круль. К.: Академвидав, 2014. 416с.

Допоміжна

1. Золота колекція українських казок: Збірка казок. Харків: ФО-Плуговий С.М., 2011. 224 с.
2. Кодлюк Я., Одинцова Г. Розповіді про письменників.: Посібник для вчителя початкових класів /Я Кордюк. Тернопіль, 2005.
3. Копиленко О.І. Як вони поживають. Старостенко Ю.С. Лісові розмови: Оповідання: Для мол. шк. віку. К.: Веселка, 1987. 207 с.
4. Мовчун А.І. Абетка духовності / А.І. Мовчун. К.: АВДІ, 2012. 312 с.

12. Інформаційні ресурси

1. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/ Index.php
2. <http://www.rsl.ru/ru/s3/s331/s122/d1312/d13123310/>
3. http://lib.nspu.ru/elibrary/inet_book.html?rectype=a&biblevel=m&cnt=20&page=2
4. <http://www.alleng.ru/edu/psych2.htm>
5. <http://www.psdict.ru/>
6. http://www.koob.ru/practic_psychology/
7. http://www.koob.ru/shneider_l/semeynaya_psihologia